

La Comarca Olotina

SETMANARI CATALÀ

SURTIRÀ CADA DIJOURS.

✠ CANIGÓ ✠

TALLER DE MÁRMOLS

DE TOTES PROCEDENCIES

JOAN GUIU

Escultor tallista.-FIGUERES

Se construïhen monuments, panteons, creus sepulcraïls, xameneyes, inscripcions, escuts y ornamentacions pera edificis, escalons, piques pera aygua beneyta, baldoses, fregadors, banys, mostradors pera carnicers, rentamans, taules pera café, *lavabos* pera barber, taules de totes mides, etc., etc.

Especialitat en l pidas mortuories.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Un any. 5'00 pessetes
 Un trimestre. 1'50
 Pago adelantat.

DIRECCIÓ

Redacció y administració
 carrer Clivillers n.º 14.

PER COMUNICATS,

anuncis y suscripcions
 dirigir-se á la
 Imp. de Alzamora, Lorenzana, 5.

ONZÉ CERTÀMEN LITERARI D' OLOT.

VEREDICTE DEL JURAT CALIFICADOR.

Flor natural.—Poesia núm. 50. *Lo mal vent*; lema: *Passarà?*

Premi de l' «Agrupació».—Poesia núm. 94. *La Pàtria*; lema: *Dulcis amor patriæ.*

Premi del Rvnt. Sr. Rector.—Poesia núm. 118. *Resignació y esperança*; lema: *Avia y neta.*

Premi de D. Joseph Puig.—Poesia núm. 15. *Nocturn*; lema: *Guaytant un cuadro d' en Vogeler.*

Premi de D. Miquel Blay.—Poesia núm. 33. *El Rossinyol*; lema: *Modernisme?...*

Premi de D. Marián Vayreda.—Composició número 85. *La Rosó.*

Premi de D. Celestí Devesa.—Poesia núm. 76. *Cangons.*

Premi de D. Lluís Plá.—Poesia núm. 10. *Compliments*; lema: *No passen de las dents.*

Premi d' «El Arte Cristiano».—Composició musical núm. 113. *Lo Reyet*; lema: *Jesús Rey dolcíssim mon amor.*—Accésit.—Composició musical número 126. *Lo moliner*; lema: *A quin molí vas etc.*

Els demés premis no s' adjudican.

El solemne acte de la repartició de premis adjudicats, tindrà lloch el dia 9 del prop vinent Septiembre, á déu hores del matí.

Olot, 30 d' Agost de 1900.—*Jaume Collell, Pbre.,* President; *Marián Vayreda, Joan Danés, Joseph Jutglar, Vocals;* *Joseph M. Garganta, Secretari.*

FESTES

Estém ja en vigílies de la nostra festa major. Tot va mogut y agitat, desde la merudalla qu' espera encantada davant la porta gran del Hospici, pera veure surtir els gegants, fins la darrera ranxera de la cuyna més modesta, que s' entreté llimpiant els cuberts de metall que tenia endressats en un recó de calaixera; desde 'l pobre treballador qu' ha estalviat algunes peles pera gastarles totes plegades aquests dies, fins al més opulent burgés, se disposan á fer renou y traure 'l nas per una y altra banda, curiosejant y delectantse ab tots els divertiments ab que ve á brindarnos la festa major.

Per tot arreu se veu animació, preparatius, ensaigs, carruatges que van y venen de totes les vies de carril vehines; infinitat de forasters que no ca-

ben en les fondes y posades; per tot arreu se montan barraques de marxants de joguines, caballins y altres *papa dineros*, que buscan apilaments ó concursos de gent pera fer son agost.

Els teatros y societats anuncian les mellors funcions, concerts y balls. Tot va de programes y anuncis d' aquesta festa.

La Exposició hi dona un llustre que encanta.

Se sab que venen uns bons toros y mellors toreros pels que *gustan del espectáculo salvaje* y, á pesar de tot, jo trobo un no sé qué, una cosa que no m' agrada, en l' anar d' aquesta gent olotina, de sí tan alegre y bullanguera.

—En altres époques has vist aquesta festa major sense tant de bombo y la gent més mudada qu' enguany—me deya jo, després de molt rumiar á qué ho podia atribuir, sense donar ab el *quid* de la cosa.

Ho he demanat ab algun amich que me n' han ben enterat.

—Mira:—m' ha dit un d' ells,—les festes, dies há que les passém, y á fé que 'ns portan més gastos que 'ls de més anys. De forasters jo no 'n tinch cap aquest any, però dies passats ne vaig tenir tres á la botiga. una poca estona, que 'm van causar més dany qu' una pedregada, y com jo n' hi há molts més á la vila que 'ls succehí lo mateix. Figúrat, donchs, quina cara podém fer á les festes, per bones que ens les donguin, home, si á nosaltres,

que dies há tením la professó que 'ns va per dintre, no 'ns poden causar cap afecte les professons qu' ara anirán per fóra. A mí al menos no 'm sab entusiasmar rès; tot lo més potser que 'm desvaguí un xich pera anar á veure 'ls fochs, però 't tinch d' esser franch: has de saber que 'm reca tanta pólvora gastada en salves.—

TAMBÈ 'N TENÍM

Sí, també tením *castellanos de Cataluña*; també *disfrutém* aquesta classe de gent que creuhen que 'l parlar castellá fa fi, y vesteix, (de ximplesa), perque trovan el llenguatge que sos pares parlaban groller y poca solta, segons diuhen aquest tipos enterament faltats de materia gris, si senyors si, generalment son uns pobres de cervell, el talent no ha volgut fer estada en uns cossos tan poch apropósit pera desrollarshi.

Dich aixó, perquè fa poch días que vaig sentir á dos *señoritos*, molt planxats y molt tibats y plens de pomada y ab colls de l' alsaria d' un full de paper de barba, que tenian conversació parlant en castellá, del seu.

¡Com que no sapiguessin el catalá, que 's el que primer sentiren tan punt pogueren articular la paraula mare!
Aquestos dos *nyebits* de la goma

áyguallida, aquestos dos parásits empalagosos, aquestas dugas plagas socials que no produeixen res, y sols consumeixen y consumint destorban, son fills de terra catalana, nascuts al Ampurdà y enriquits en nostrà volguda comarca, y ab tot y aixó renegan ostensiblement del país que 'ls ha donat las usas y que te la paciència d' aguantarlos, perquè al fer us d' una llengua forastera tenintla rica, bona y noble á casa mateix, es demostrar ó be una petulancia empalagosa ó una aversió manifesta á lo que deurían mes estimar, la casa payral, majorment tractantse de gent pera 'ls quins ha sigut tan espléndida, donantlos una fortuna massa important, per qui tan poch sab agrahirla.

Feya temps que no havia tingut ocasió de sentirlos, y cuasi me 'n alegró, perquè 'n vritat em fa pena y m' enrabia 'l mateix temps, haver de presenciar espectacles tan renyits ab el meu modo de pensar y de la majoria dels que tenim una miqueta de sentit comú.

¿Per quin motiu sent catalans y sapiguentlo com tots nosaltres, tenen de parlar una llengua que 'ls hi es enterament exòtica baix tots punts de vista?

Cap d' aquestos saben ni somerament la llengua castellana, tots ells al escriure una carta, ó un document qualsevol que meresqui l' atenció dels demés, es veuen negres y després d' espremer els poquíssims coneixements que tenen de lo que tan bestialment

fan gala, cauhen en el ridícol mes denigrant, al demostrar als ulls dels seus semblants, l' ineptitut y pobresa de cervell que 'ls distingeix.

No obstant els pares d' aquets maltissos d' esprit, d' aquets degenerats de repugnanta afeminació, es daleixen y els hi cau la baba, veyent al *Juanito* y al *Pepe*, montant un caball briós y lluent de cosmétich, perquè fassi mes *tropa*, y que li diuhen *Brillante*, perquè surt al carrer llustrós tal vegada y fa cabriolas y *monadas* al impuls de las *espuelas* del raquílich caballero.

Aixó 'ls agrada, pero que escriguin *hasta* sense *h*, poch els importa, la gran cuestió es que fassin goma, que bullin entre aquesta hipòcrita y denerida *creme* que m' ocupa.

Aixó es sencillament fastigós; l' aristocràcia dels primers d' aquet sigle es taparia la cara de vergonya si tornava al mon, al veure la mistificació qu' han fet alguns, no tots per sort, de las costums y el carácter que allavors imperava.

Es conservan vestigis de la noblesa de aleshoras, desgraciadament uns pochs pretenen destruirlos, ¡guerra á n' aquestos! que no mes serveixen pera soterrar l' obra digna y hermosa que 'ls seus avis mateixos els hi deixaren senyalada.

Aquell senyoriu representaba, l' enaltime, el nervi, el cor noble y sá de son terror.

Els *castellanos de Cataluña* ó siga

el senyoriu de que m' ocupo, representa 'l rebaixament la febra de vanitat, el raquitisme, l' anèmia més espantosa.

Aquesta classe de sers hi sobran.

Anton del Ter.

(De *La Veu del Ampurdà*).

EN LO CIM DE LA MONTANYA

Avuy de matinada he anat á montanya. Un ayret fresquívol m' orejava el rostre, mentres ab pas calmós anava caminant amunt... amunt sempre, aspirant ab fruhició la flayre ubriagadora de las flors bosquetanas, que 's deixondían dels somnis de la nit.

Y caminant... caminant, he arribat al cim. Y assentantme á l' ombra d' un pí de brancám espés, mos ulls somniosos s' han fixat en l' horitzó... Y mos pensaments han divagat pels espays inmensos cercant la causa de tanta bellesa.

La magestat serena del día renaixent ha tallat en sech mos pensaments. Unicament los ulls tenian forsa de voluntat pera contemplar l' espectad superb que devant seu se estenia... ¡Oh, quin plaer mes gran causa la contemplació de las cosas bellas! Y la contemplació de la Natura es un dels plaers mes grans que al mon puga haverhi, porque ella es la bellesa superior á totas. La Natura encisa, encisa l' ánima del que vol compéndrela, y la encisa porque es l' espectacle mes sublim que puga ha-

verhi en sas contínuas combinacions esclatantas de misteri; en sos colors grandiosament hermosos incomprendibles é inimitables; en sos revifaments de llum que fa pensar per forsa al home; en sa fosquetat inmensa que l' aclapara...

Las montanyas que devant meu estenian las formas irregulars eran d' un color blau blanquinós, que poch á poch anava convertintse en un blau mes fort.. mentres una ratlla rosada s' estenia per demunt seu. Y la ratlla rosa tot vermeillantse deixava entreveure tot contornejantla uns colors morat y verts molt tímits...

Una grossa rodona d' un vermell de foch, anava aixecantse ab pausa desde darrera una de las montanyas: era 'l Sol. L' etern centinella, que desde 'l mitj del regne seu de la blavor pura vetlla l' somnis y 'ls esbojarraments de la humanitat, eixía en silenci del seu llit inmens y desconegut.

Un vol d' aucells saludantlo ha comensat á reftar dolsament las primeras esparsas del himne matinal, l' himne hermós de las cadencias inharmónicament ritmadas y sentidas. Y sense acabar lo encare, se r' han anat dels pins ahont havían descansat de las fadigas de la vigilia, volant vers los camps propers á cercar llurs aliments.

He sentit un tret y m' he aixecat confós. Despertantme del tot m' he trobat entremitj de la realitat.

Un aucellet ha caygut aprop meu y l' he agafat. No ha oposat gens de

resistència. S' ha aplanat á terra pera que l' agafés mellor.

Ab l' alé de ma boca procurava ferlo retornar á la vida, pero era inútil. Sa boqueta estremadament oberta semblava demanés pietat, sos ulls movent-se ab recansa semblava espressessin lo dolor inmens que li causava sa ferida situada al bell mitj del cap, y de la qual la sang li regalimava ab abundancia. Ab lo mocador que m' he tret de la butxaca he procurat aixugarli aquella, mes li continuava rajant abundantment. Veyent que aixó era inútil li he rentat la ferida ab saliva, mes quan pacientment ai xófeya unalleujera estremitut de sas alas m' ha interromput en ma tasca. L' he contemplat una estoneta. Y mentres aixó feya, ell ha tancat llur boqueta ab un gesto de fástich. Després obrintla altra volta ha deixat escapar un gemech fondo... fondo... un gemech ab lo qual semblava volgués expressar la llástima, la gran llástima que 'l mon li causava. Y ha inclinat lleument lo caparró y ha tancat sos ulls...

Al lluny, un cassador s' allunyava. Malehint á aquets sérs que son posats al mon pera fer mal á pobras bestias que embelleixen los paratjes allá ahont se posan, he enterrat á la pobre victima. Y un cop la he enterrada, me 'n he vogut anar... Mes, sentint enrahonar á la vora meu, no m' he mogut... Y he restat aturat...

Estava aturat encare quan he vist passar aprop una parella formada per

un pagés y una pagesa joves, plens de forsa y robustesa; guiavan un petit burro, ab lo qual devía anar á mercat. No se 'n han adonat de mí. Ella anava caminant ab los brassos arquejats noblement posatsá la cintura, balancejant llur cos ab uns mohiments rítmichs y acompassats, mentres ell caminava fent voleyar entre sas mans farrenyas una vara primeta de feixa.

De sobte han aturat lo burret que guiavan y abdos s' han assentat á terra, l' un ben aprop de l' altre. Y he sentit que ell deya á ella:

—Ja ho sabs que t' estimo, Adelina meva... t' estimo molt y t' estimaré forsa... may t' abandonaré.—

Un silenci ha regnat. Mes ella l' ha intorromput coratjosa. Y ha dit:

—Escolta, Francisco... També te estimo molt, y al igual que tu t' estimaré forsa... tota la vida.—

Y s' han aixecat. Acostantse ell al burriquet ha tret de la sarria un bossí de pá que ha partit en dos trossos, dels quals un l' ha donat á sa estimada. Després ha donat patacada al burriquet que s' ha posat á caminar y abdos l' han seguit parlant de sos amors.

—Y donchs quan nos casarém mi nyona? *

—Quan vulguis.

—Donchs d' aquí dos mesos, justos y cabals.—

Y no he sentit res més perque se anavan allunyant... allunyant... y sas paraulas se fonían.

Apoyantme en l' arbre de brancám
espés que m' amagava de la vista de
tothom, m' ha semblat sentir las bat-
zegadas dels cors d' aquella parella
d' enamorats que somreyan á la vida
y que volían expressar lo goig immens
que 'ls causava 'l món.

Lo Sol vetllava á tothom, á morts
y á vius. Y enlayrat del tot enviava á
tothom sa claror bella. Que 'l Sol es
aixís: als morts los hi envía sa claror
perque s' aconsolin al veure al sérs que
plens de vida fins á voltas trepitjan sas
ossadas, y als vius pera que no s' en-
tristeixin al pensar en lo que serán de-
má...

Y he cercat sa causa y m' he pre-
guntat qué era aquesta...

La vida es... la vida.

Alfons Sans y Rossell.

Castellví de la Marca, 19 d' Agost de 1900.

LA FONT Y EL RIU

(FAULA)

Perdut d' esma entre montanyes
y assolant camps y pendants,
un riu, cert jorn va trobarse
d' una font al davant seu.

—Deu te quart fónt cristallina—
va dirli 'l riu galantment,
y la font mitg pertorbada.

—Deu te quart—li respongué.

—Per lo que veig, ignoravas
—seguí 'l riu ab cert desdeny
—qui era jo, ¿cóm no ho sabías?
¿no ha vingut, durant est temps,

cap més riu á visitarte?
¿tal volta soch jo 'l primer?—
Y al dir aixó, s' hi atansava
y orgullós 'nava creixent.

—¿Peró qu' es lo que veig are?
¿qu' es lo que sento, mon Deu?
Tu ets el riu que ple de rabia
vens per assolarme prest
el soli d' hont jo fins ara
l' única reyna n' he esset.

Tu que sense mes germanes
may haurías sigut res,
¿encara vols engrandirte
més, la meva sang bevent....?
Per Deu, riu, ta calma imploro,
ab mi no vulgas ser cruel;
vesten d' aquest lloch, apártat,
vesten ben lluny si pot ser;
deixa qu' á n' aquí jo sia
lo que fins avuy he esset;
deixa que jo ab mes caricies,
que ab mos afanys y ab mon zel
cuydi aquestes flors tan belles,
á qui el gay papallonet
en havent despuntat l' auba,
colma de besos ardents;
deixa, sí, que ab la sang meva
nutreixi aquets aucellets,
els quals en gracia no 's cansan
de cantar himnes á Deu....

Y 't quedas.... ¿perque no marxas?
¿es que no escoltas mos prechs?
¿quin mal t' han fet les floretes?
digas ¿quin mal jo t' he fet?
—y mentres somiquejava
la font ab son xargoteig
ses llágrimes engollia
sedent, el riu sense fré.

—Pobra font, qu' ets inocenta—
contestá ab malicia aquest—
y es que no sabs, desgraciada,
que jo aspiro á ser molt més
perque no soch prou encare
y volguent ser mes potent,
no puch respectar tes lláguimes,
les que com pots veure 'm bech.
Soch ambiciós, ho confesso,
lo ferm gran es mon dalé.

Soch orgullós, com negarteho;

marxo magestuosament,
y á mon pas arbres y plantes
van reblincantse amatents,
puig qui 'ls hi dona la vida
y de espill els hi serveix,
be 's mereix, donchs, que 'l saludin
quan passa pel costat seu.

Ab ta sanch no s' alimenta
sinó alguna flor, res mes;
jo ab la meva dono vida
al industrial, so 'l progrés:

Y veus si els motius me sobran
per está orgullós, ja ho veus,
digas si á no tardar gayre
puch se 'l rey d' est element.—

Y donant forta branzida,
depressa com un llampech,
de la font, flors y altres plantes
en tomba se converteix....

Mes encar no ha dat dos passos,
ab horror veu devant seu
obrirseli un precipici,
ample, fondo, inmens y etern.

Fa un esforç, vol contenirse,
pro en vá l' esforç li serveix,
ei mateix orgull l' arrastra,
el mateix orgull sens fré,
y al cap de ben poca estona
la clara mar l' engolleix.

D'aquest modo, desde 'l cel, Deu va posar
per l' orgull de cada home un etern mar.

Manuel Benet

CRÓNICA.

Ens han dit qu' á certes persones d' aquesta vila 'is hi caygué malament la notícia que, referent á la Exposició Regional Olotina, insertarem en nostre número anterior, arribant al extrém de suposar si era feta d' un contrari d' aquella manifestació artística é industrial.

En primer lloch devém fer constar que no creyém qu' una persona contraria á la Exposició tingui dos dits de seny y, per lo tant, la considerém incapassa de sapiguer redactar quatre ratlles pera un periódich. Mes com també se 'ns vingué á suposa si ja lavam, com se sol dir, *per boca de gauso*, consti que nosaltres no som tan fluixos que no coneguém qu' es lo que mereix crítica y si aquesta ha d' esser en pró ó en contra.

En segon lloch, no parlavam en aquell solt ab passió, sinó ben desinteressadament, fentnos eco de molts abonats y concurrents a la mateixa, repetint ara que no 'n quedaren del tot complacuts.

LA COMARCA OLOTINA fins avuy (y de avuy en avant també) ha tingut ses planes á disposició d' aquella Junta y, encara que may han sigut utilisades per ella, sempre se n' ha ocupat ab respecte, com se mereix, nò faltant may á la veritat, y com á tal creyém lo del mentat solt; per lo tant, si fins avuy ha aplaudit aquesta atrevida obra ¿cóm van á creure qu' un poch seny ens vingui á canviar les idees, que són les més nobles que 's poden concebir?

Gigantes y cabezudos ha sigut la funció de aquesta setmana, donchs la celebritat de aquesta obra ha eclipsat els noms de les altres que s' han posat en escena. El desempenyo va anar forsa be, per lo que fou molt aplaudida, meresquent alguns números els honors de la repetició. Se representá en les nits del dissapte y diumenge, equivalents á casi dos plens.

Pera avuy están anunciats dos actes d' *El anillo de hierro*, estreno del monólech d' en Manel Domenech, de que parlarem la setmana passada, titulat *El sant del adroguer y ¡Tío... yo no he sido!*

En les festes d'enguany s'hi ha afegit un número, que may s'havia efectuat en aquesta vila.

Els individus de la «Societat Colombòfila» d'Olot han acordat fer una engegada de molts cents de coloms en la Plassa d'Alfonso XII, el dia de la Mare de Deu del Tura, en l'intermedi d'haver ballat els gegants y caballins y comensar les tradicionals sardanes.

Sembla que serà un espectacle divertit y que, per lo nou, agradarà á la nombrosa concurrència que sol assistir aquella hora á la Plassa.

Segons notícies, l'autor de la composició *El mal vent*, lema *¿Passará?*, qu'ha obtingut la Flor natural en el Certámen d'aquesta vila, es el distingit poeta D. Jaume Boloix y Canela.

Diumenge arribará en aquesta vila nostre benvolgut amich el metge oculista de Gerona Sr. Burch, permaneixent dos ó tres dies ab sa familia.

Desitgém que sa estancia entre nosaltres li resulti grata.

Pera facilitar la concurrència á la festa major d'Olot y la visita de la Exposició Regional Olotina, les Companyies dels ferrocarrils de Madrid á Zaragoza y a Alicante y d'Olot á Gerona, han acordat establir un servey especial de viatgers ab bitllets d'anada y tornada de segona y tercera classes á preus reduhits, desde varies estacions de la Xarxa Catalana á la de Les Planes y tornada.

La expenció dels referits bitllets tindrà lloch els dies 6, 7 y 8 del corrent, servint pera tornar durant els dies 9, 10, 11 y 12 del mateix.

MERCAT DE OLOT.

Preus en la Plassa, del dilluns
últim.

MIDA DE 80 LITROS.

Blat.	15'50 Ptes.
Mastay.	14'00 »
Blat de moro.	13'75 »
Fajol.	12'50 »
Mill.	13'00 »
Panís.	13'00 »
Mongctes.. . . .	25'00 »
Fabes.	14'00 »
Besses.. . . .	14'00 »
Llubins.	09'00 »
Patates (carga).	08'00 »
Ous (dotzena).	01'00 »

SECCIÓ RELIGIOSA.

Avuy, 6.—S. Onesiforo mr., s. Fausto mr. y s. Vicens pbre. mr., patró de Besalú.

Div. 7.—S. Augustal b. y sta. Regina vg. y mr.—*Visita general de presons.*

Dis. 8.—† LA NATIVITAT DE N.^a S.^a y s. Adriá mr.

Dium. 9.—XIV.—LO SANTÍSSIM NOM DE MARÍA, S. Gorgoni mr. y s. Pere Claver cf.

Dill. 10.—S. Nicolau de Tolentí cf. y sta. Pulquera emperadora.

Dim. 11.—Ss. Proto y Jacinto germans mrs.

Dimec. 12.—Ss. Leonci y Teodulo mrs.

QUARANTA HORES.—Continúan en la iglesia de Ntra. Sra. del Carme.—La exposició de S. D. M. comensa á dos quarts de sét.

Caldereria d' arám

Y TALLER DE REPARACIONS DE TOTA CLASSE
D' OBGETES DEL MATEIX METALL

❖ DE A. BERNARD. ❖

CONSTRUCCIÓ DE TOTA MENA DE PESSES D' ARÁM.
ESPECIALITAT EN ESTANYATS Y TUBERÍES PERA MÁQUINES DE VAPOR
COMPRA Y CAMBI D' ARÁM VELL.

44 Sant Rafel, 44

OLOT.

En la impremta d' aquest setmanari ha arribat un gran assortit de **TARGETES FELICITACIÓ** desde 0'75 ptes. el centenar fins á 6.

[a medicació sulfurosa á domicili

PER LES

GOTES-MARES SULFUROSES DE BAR

ab les quals se preparan inmillorables aygues sulfuroses pera beguda, gargarisació, pulverisació, bany sulfurosos, etc.—Curan: herpes, escrófules, malalties de la pell, catarros pulmonars, tos, enginyes, anemia, malalties secretes, etc.—Empolleta: 3 pessetes.

Farmacia de **D. JOAN CARDELÚS, OLOT**, y en totes les pricipals farmacies.